Vestnik zoologii, **33**(4-5): 86, 1999

Vestnik zoologii

Journal of Schmalhausen Institute of Zoology

ЗАМЕТКА

Нічниця Брандта (Chiroptera) — новий вид фауни України [*Myotis brandti* (Chiroptera), a New Record in Ukrainian Fauna]. — Нічниця Брандта (*Myotis brandti* Eversman, 1845) є морфологічно близьким видом до нічниці вусатої (*Myotis mystacinus*). Цей вид населяє всю Європу. Найповніші зведення щодо хіроптерофауни СРСР загалом (Кузякин, 1950) та України зокрема (Фауна України, т. 1, вип. 1) цей вид не містили. Останнім часом була спроба перевизначити наявні в колекціях екземпляри *M. mystacinus* s. l. (Zagorodniuk, 1998: 2nd Carpat. Bat Conf.), але всі колекційні зразки належали до *M. mystacinus* s. str. *Myotis brandti* добута 27.01.1990 в печері "Дружба" на території Угольського масиву Карпатського біосферного заповідника. Дві особини (з яких один — ♂, взятий до колекції) зимували у Східній залі, прикріпившись до склепіння на відстані близько 1 м одна від одної; інших кажанів поблизу не було. Попередньо ці екземпляри було визначено як *M. mystacinus*, однак за черепними ознаками колекційний зразок перевизначено як *M. brandti*, що 1998 р. підтвердили П. Бенда, І. Горачек та Б. Волошин. Стандартні виміри тіла цього кажана: довжина тіла L=48 мм, хвоста Ca=35, вуха Au=14, передпліччя R=36. Череп, переданий до колекції Національного науково-природознавчого музею НАНУ, має такі виміри (всі виміри каліпером, І. Загороднюк): SkulL=13,7, CbL=12,8, IOr=3,7, Zyg=7,5?, HCr=5,5+, BCr=7,3, BOc=4,4, IM^3=6,5, CM^3=5,4, M^{33}=5,3 мм; виміри нижньої щелепи: MndL=10,3, MndH=3,0. Отже, хіроптерофауна України, в якій дотепер нараховували 24 види, поповнилася новим 25 видом кажанів. — **В. Ф. Покиньчереда** (Карпатський біосферний заповідник, м. Рахів).

ЗАМЕТКА

Папуга Крамера — новий вид у фауні України [Ring-Necked Parakeet, a New Record in the Fauna of the Ukraine].— Вперше в Україні папугу Крамера — *Psittacula krameri* (Scopoli, 1769) — спостерігали на Соленоозерній ділянці Чорноморського заповідника в Херсонській обл. Птаха здобули 31.08.1976, тушка зберігається у колекції Зоологічного музею ННПМ НАН України (Пекло, 1997). Згідно правил Асоціації європейських авіфауністичних комітетів (AERC), цей факт може бути підставою для включення нового виду до національного фауністичного списку птахів (Горбань, 1998, 1999). Однак залишалася невідомою причина появи цього папуги на Українському узбережжі Чорного моря. Відомо, що папуга Крамера широко поширений об'єкт міжнародної торгівлі (Schreiber et al., 1987), і згаданий випадок міг бути спричинений його втечею з неволі. Нині цей вид папуг гніздиться в ряді країн Західної та Південної Європи (Lever, 1997; Snow, Perrins, 1998), а також на узбережжі Каліфорнії та південного сходу Флориди (Robbins et al., 1983), куди ці птахи були завезені з-за меж свого природного ареалу на півдні Азії. Завдяки інтродукції папуга Крамера протягом 70−80-х рр. розселився в першу чергу біля приморських районів Великобританії, Голандії, Бельгії, Німеччини, Італії, Іспанії (Lever, 1997). Але найбільш цікавим є факт значного розселення цього виду на Чорноморському узбережжі Туреччини (Kasparek, Bilgin, 1996; Boyla et al., 1998). Враховуючи зазначене, цілком ймовірно, що в наслідок експансії окремі особини папуги Крамера можуть потрапляти на Чорноморське узбережжя України. Саме це може бути поясненням другого випадку спостереження цього виду 28.08.1998 на косі між морем та Будакським лиманом. Біля с. Затока-Бугаз Білгород-Дністровського р-ну Одеської обл. зареєстровано одного самця папуги Крамера, який пролітав вздовж берега в південно-західному напрямку. Він періодично подавав характерний крик, реагуючи на присутність чеглока (*Falco subbuteo*), який тримався біля перелітних зграй сільських ластівок (*Hirundo rustica*). Поведінка папуги переконливо свідчила про його міграційний стан. Маючи в міграційний період 2 реєстрації папуги Крамера на Північному узбережжі Чорного моря і зважаючи на його гніздування в Туреччині, є всі підстави включити цей вид у список птахів України. — **І. М. Горбань** (Львівський державний університет).